

Alfa a Omega

Úprava kázání původně určeného pro Mezinárodní ekumenické společenství
(43. mezinárodní konferenci)

Vstupní slovo: J. 1.1-5

Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.

Ž.148

- 1 Haleluja. Chvalte Hospodina z nebes, chvalte ho ve výšinách!
- 2 Chvalte ho, všichni jeho andělé, chvalte ho, všechny jeho zástupy.
- 3 Chvalte ho, slunce s měsícem, chvalte ho, všechny jasné hvězdy.
- 4 Chvalte ho, nebesa nebes, rovněž vody nad nebesy,
- 5 chvalte Hospodinovo jméno! Vždyť on přikázal, a bylo to stvořeno,
- 6 on tomu dal povstat navěky a navždy, nařízení, které vydal, nepomine.
- 7 Ze země ať chválí Hospodina netvoří a všechny propastné tůně,
- 8 oheň, krupobití, sníh i mlha, bouřný víchř, který plní jeho slovo,
- 9 horstva a všechny pahorky, ovocné stromy a všechny cedry,
- 10 zvěř a všechna dobytčata, plazi, okřídlené ptactvo,
- 11 králové země a všechny národy, vladaři a všichni soudci země,
- 12 jinoši i panny, starci i mladí.
- 13 Ať chválí Hospodinovo jméno, pouze jeho jméno je vyvýšené, jeho velebnost je nad zemí i nebem.
- 14 Vyvýšil roh svého lidu k chvále všech svých věrných, synů Izraele, lidu, který je mu blízký. Haleluja.

Kol.1.13-20

- 13 On (*Otec / Bůh*) nás vysvobodil z moci tmy a přenesl do království svého milovaného Syna.
- 14 V něm máme vykoupení a odpuštění hříchů:
- 15 On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření,
- 16 neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi - svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti - a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho.
- 17 On předchází všechno, všechno v něm spočívá,
- 18 on jest hlavou těla - totiž církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých - takže je to on, jenž má prvenství ve všem.
- 19 Plnost sama se rozhodla v něm přebývat,
- 20 aby skrze něho a v něm bylo smířeno všechno, co jest, jak na zemi, tak v nebesích - protože smíření přinesla jeho oběť na kříži.

Závěrečné slovo: Fp.4.4-7

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.

Písně

- 441 Svatá doba, Páně den (5)
178 Krásná je modrá obloha (8 kr.)

- 219 Hory, doly, stráně (6 kr.)
179 I hvězdy a slunce (4)
180 Vše má, Bože, chválit Tebe (4 kr.)

Děkujeme Ti, Otče náš, za dnešní neděli, za to, že jsme se mohli sejít, abychom se společně zamýšleli nad Tvým slovem a hledali Tvou vůli. Děkujeme Ti za krásu a bohatost Tvého díla, jehož jsme součástí. V úžasu a v pokoře si uvědomujeme zázrak života. Děkujeme Ti, že součástí života na Zemi je i lidská svobodná vůle. Vyznáváme, že ji často používáme ke škodě toho, co Ty jsi stvořil, že se zpronevřujeme poslání, které nám dáváš, že vedeni sobectvím, chamtivostí a bezohledností jednáme proti životu a proti fungování oněch úžasných mechanismů, jimiž jsi náš časný pozemský domov vybavil. Prosíme Tě, ved' naše myšlenky i činy, naše rozhodování a jednání v duchu lásky k Tobě i k našim bližním, v duchu prvotního poslání člověka na Zemi. Děkujeme Ti, že se můžeme k Tobě obracet, že se můžeme k Tobě modlit, že smíme vědět, že Tobě na nás osobně záleží. Prosíme Tě za práci Církve, za šíření evangelia. Očekáváme, Otče, na Tebe.

Amen.

Ekologická sekce ČKA každoročně zve nejrozmanitější společenství křesťanů, aby v září nebo v říjnu konali Dny vděčnosti za stvoření. Toto období včera skončilo, nicméně i toto bohoslužebné shromáždění chce a má být vyjádřením vděčnosti, vděčnosti za to, že patříme k onomu úžasnému Božímu dílu.

Letos v červnu vydal papež František úžasnou encykliku *Laudato sii - Chválen buď*. Tato slova se mnohokrát opakují v *Písni stvoření*, nazývané též *Sluneční písní*, do níž - inspirován čteným 148. žalmem - promítl hlubinu svého uvažování svatý František z Assisi. Oba Františkové si jsou hluboce vědomi toho, jak úžasné je Boží stvořitelské dílo, a papež František tuto skutečnost pod zorným úhlem současného poznání světa vtělil do oné encykliky. A nad lidským vztahem k tomuto Božímu dílu se budeme v dnešním kázání zamýšlet.

Znamé první dvě kapitoly Bible poeticky líčí stvoření světa či vesmíru. Součástí Stvoření je i člověk, obdařený schopností myslet a poznávat. Prostřednictvím smyslů a rozumu můžeme my, lidé, toto veliké Boží dílo - byť jen zčásti poznávat. A toto poznávání schopnost myslet dále rozvíjí. V novověku je patrný výrazný posun od vnímání jednotlivostí k uvažování o souvislostech. Po dlouhá staletí církev kladla důraz na vztah mezi Bohem a člověkem. Mimolidská část bytí se z úvah vytrácela. Tento přístup se zřetelně projevil v Descartově klasifikaci, v níž člověk stojí na jedné straně a všechno ostatní, živá i neživá příroda na straně druhé. Člověk si sám sebe uvědomuje: *Cogito, ergo sum - myslím, tedy jsem*, či snad spíše *poznávám, tedy jsem*. Člověk v Descartově obrazu jako jediný má duši a jen jeho se týkají Boží zaslíbení. Descartes byl hluboce věřící člověk; žil ovšem před 4 staletími.

Během novověku se rozvinulo systémové myšlení. Věci neexistují samy o sobě, důležité pro ně jsou vztahy. I ono Descartovo *Cogito, ergo sum* by sotva mělo smysl, kdybychom své myšlení či poznávání nemohli sdílet s druhými lidmi. Naše vlastní *já* se uskutečňuje nerozlučně s našimi blízkými - či bližními, a i s celým prostředím, v němž žijeme a které nás obklopuje. Někdo nedokážeme ono své *já* oddělit od domova, patří k němu rodiny a přátelé, pro většinu z nás je jeho součástí mateřský jazyk, v němž myslíme a vyjadřujeme to nejhlubší, co vyjádřit lze. A něčí *já* může být neoddělitelně spjata třeba s pejskem či s kočičkou. Avšak nejen to. K našemu vlastnímu bytí patří spousta různých dalších vztahů a vazeb - s lidmi, s přírodou, se zdroji obživy a dalších životních potřeb atd. A samozřejmě i s lidmi, jež ani neznáme, avšak produkty jejichž činnosti užíváme, ať už v materiálním či duchovním slova smyslu. A zas i každý z nás ovlivňuje druhé lidi i svět kolem sebe. Vztahy jsou zrovna tak jako objekty součástí Bohem stvořeného světa. Na ten se dnes už nedíváme jako na souhrn jednotlivostí, případně s člověkem na jeho vrcholu, nýbrž jako na harmonický, bohatým předivem vztahů a závislostí propojený celek. Biblická zpráva o stvoření nekončí šestým dnem. Sedmý den se, {antropomorfovy řečeno,} Bůh ze svého díla - z kosmu či universa raduje. Svět tedy není pouhým souhrnem jednotlivostí, nýbrž hluboce provázaným systémem. Z nenáboženského hlediska tuto skutečnost skvěle vystihuje britský vědec James Lovelock ve své teorii Gaia, která vede k probuzení či prohloubení obdivu k onomu úžasnému Božímu stvořitelskému dílu. Čtené texty z Pavlova listu do Kolos a z Janova evangelia nás do jeho tajemství a krásy uvádějí ještě hlouběji než zmíněný známý začátek knihy Genesis. V pozemsky vnímané posloupnosti událostí bylo někdy v hluboké minulosti Boží dílo porušeno lidským hříchem. Před dvěma tisíci lety Kristus vzal lidský hřích na sebe, vnesl jej na kříž. Věříme, že přestože hřích se stále na světě projevuje, definitivní vítězství patří Kristu, který přemohl moc hříchu. Ten minulý slovesný čas je zde na místě. Minulost, přítomnost a budoucnost se vzájemně prolínají. Boží čas je totiž jiný než ten náš lidský, který vnímáme a prožíváme a který je jen jakýmsi průmětem Božího času do orientované časové přímky našeho vidění světa. Pozemský život Ježíše Krista proběhl na přelomu věků před dvěma tisíciletími, ale ve skutečnosti se v Něk spojuje Počátek a Konec, jak od Něho ve svém vidění slyší Jan: "Já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec", a jak o Něk píše Pavel ve čteném textu do Kolos (1.15-20):

On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi - svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti - a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. On předchází všechno, všechno v něm spočívá, on jest hlavou těla - totiž církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých - takže je to on, jenž má prvenství ve všem. Plnost sama se rozhodla v něm přebývat, aby skrze něho a v něm bylo smířeno všechno, co jest, jak na zemi, tak v nebesích - protože smíření přinesla jeho oběť na kříži.

On přišel, aby nás přivedl zpět k Bohu (1.Pt.3.18), aby nám znovu otevřel hříchem uzavřené brány ráje, aby obnovil hříchem přetrhané vztahy a vazby, tedy i (● v novověku tak poškozenou ●) vazbu mezi člověkem a přírodou. Dosah Jeho díla přesahuje hranice Božího lidu staré i nové smlouvy a je doslova kosmický. Připomínáme si tyto skutečnosti v situaci, kdy naše civilizační oblast přestává být křesťanskou. Vědomi si této skutečnosti a při tom myslíce na dnes čtené Pavlovo svědectví o Kristu si položíme otázky:

- Jsme my, kdo se ke Kristu hlásíme, Mu opravdu věrni? Věříme Mu?
- Nesvazujeme evangelium s naší církevně kulturní tradicí? Umíme do našeho přístupu k lidem, ke světu promítnout tu úžasnou skutečnost, že Kristus přišel pro všechny lidi, že má své ovečky i jinde než v organizovaných církvích a společnostech křesťanů?
- Kristus přišel pro celý svět, pro všechny lidi a i pro celou mimolidskou část světa - pro živou i neživou přírodu. Přináší smíření a obnovu vztahů. V cestě za ním, v pokání - tedy ve změně myšlení a jednání, v přijetí Jeho hodnot leží i řešení problémů životního prostředí. V něm je tedy i naděje pro planetu Zemi - pro náš časný, pozemský domov. A tak si ještě připomeňme Jeho slova ze závěru jeho pobývání na Zemi: *"Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku."* Amen.

Děkujeme Ti, Otče náš, za to, že nás stavíš do tohoto světa a máš pro každého z nás své poslání. Děkujeme Ti za naše bližní, děkujeme Ti za vztahy, do nichž nás stavíš. Prosíme Tě, ved' naše myšlení i jednání, abychom usilovali o dobro - pro druhé lidi, pro přírodu, pro celý svět, abychom přispívali k míru, k onomu pravému, Tvému míru na tomto světě. Ved' nás, abychom kolem sebe šířili lásku, pokoj a naději.

Prosíme Tě za nemocné, za zarmoucené, opuštěné, bezradné. Prosíme Tě za ty, jimž se ztrácí smysl života a mnohdy si to ani neuvědomují. Prosíme Tě za šíření evangelia, za šíření touhy po Tobě, po spasení, po Tvém království.

Děkujeme Ti za všechny, kdo se zasazují o dobro a nehlídí na svůj problematický osobní zisk. Prosíme Tě, žehnej všem dobrým snahám.

Vyslyš, prosíme, naši společnou modlitbu:

Otče náš ...